

Lillestrøm

Miljøpartiet De Grønne

Valgprogram

2019-2023

1. +
 1. Klima og energi

+
 Energi- og klimaplan

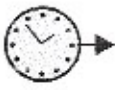

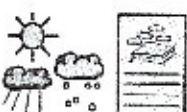
= +
 Klimautviklingen er vår tids største utfordring, og

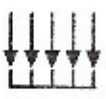

kommunene spiller en viktig rolle for å nå FNs klimamål.

+
 Lillestrøm kommune skal ha ambisiøse og forpliktende klima

+ + +
 - og energiplaner som følges nøye opp. Tiltakene må

= +
 være konkrete og effekten må måles gjennom årlige

 klimaregnskap. Det skal legges fram et klimabudsjett

 hvert år og på samme måte som det økonomiske

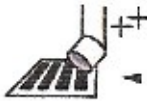

 budsjettet skal man bestrebe at regnskapet går i

 balanse, på sikt også i pluss.

 For å oppfylle Klimaloven som ble vedtatt i Norge i

2018 2018, må klimagass - utslippene reduseres **40** 40% innen 2030,

 i forhold til referanse - året 1990. Det tilsvarer **4** 4 %

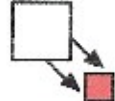

 reduksjon i utslippene pr. år. Vi må kutte mer,

 og har som mål å kutte **30** innen 2023.

 MDG vil jobbe for at virksomheten til Lillestrøm kommune

 blir reelt klimanøytral ved alle tiltak, prosjekter,

 utbygginger og areal - disponeringer som det skal fattes

 vedtak om. For å redusere klimagass - utslippene i

 Lillestrøm vil vi:

• Arbeide for reduksjon innenfor transportsektoren

ved å styrke kollektivtransport gjennom dialog med Ruter

og NSB

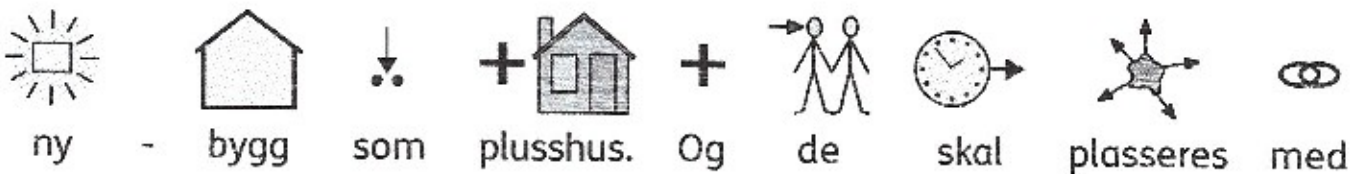
• Etablere et prøveprosjekt for el -minibusser for å

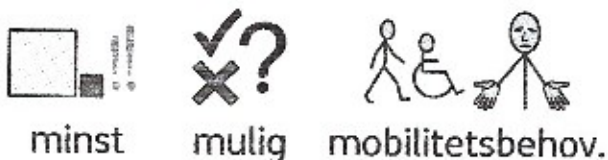
mate til kollektivknutepunkt

• Bygge skoler, barnehager, idrettsanlegg og andre

ny - bygg som plusshus. Og de skal plasseres med

minst mulig mobilitetsbehov.

• Utbyggere skal pålegges å utnytte takflater

... enten gjennom grønne tak eller solceller.

• Led-lys og sensor teknologi til

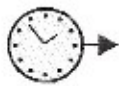
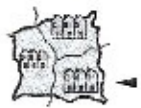
 gate - belysning og til belysning av kommunale bygg.

• Etablere næringshager i tettstedene for å legge til

 rette for grundervirksomhet.

• Følg opp at skolene og barnehagene er sertifisert

 etter standarder som Grønt Flagg eller Miljøfyrtårn.

• Kommunen skal ha plan for landbruk og

skogbruk som ivaretar klimahensyn.

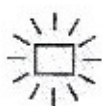
• Gi støtte til kjøp av transportsykel for

alle småbarnsfamilier og støtte til kjøp av

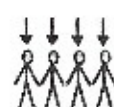
el sykler.

• Etablere nye og forbedre eksisterende sykkelhotell

ved kollektivknutepunktene.

• Kreve fossil - fri anleggs virksomhet for alle

kommunale

anlegg.

• Oppsøkende

oljefyrpatrolje

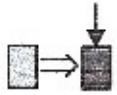
som

varsler

og

følger opp

oljefyr

forbud.

• Legge til

rette

for

grønne

næringer

lokalt.

• Kommunale

arbeidsplasser

være

sykkel

- vennlige,

med

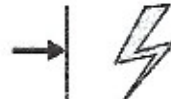
sykkelparkering,

lade-

infrastruktur

til el

- sykler,

og

garderobe

og

dusj

anlegg

av

høy

kvalitet.

• Opprette

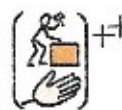
energi

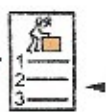
- rådgivings

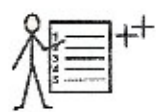

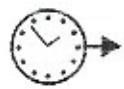

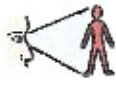

kontor.

 Klimatilpasning og økosystem tjenester:

• Ras - utsatte områder skal defineres som

 hensynssoner i arealplanen.

• Fordrøynings systemer for å takle større

 nedbørs mengder skal være synlig i arealplanen.

• Åpne og gjeninnføre lokale naturtyper i

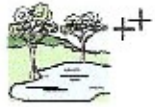
bekker,

evjer

og

stiller

for å

håndtere

flom.

2.

2. Landbruk

Det

gunstige

jordsmonnet

i

Lillestrøm

kommune

gjør

at

vi

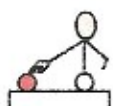
har

noe

av

den

beste

matjorda

i

Akershus.

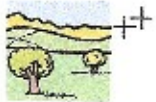

 Norge har svært lite dyrket mark sett i forhold til andre

 land, kun 2,8% mot 10,5% på verdensbasis, og bare en

 tredjedel av jorda i Norge er egnet til dyrking av

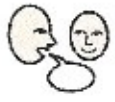
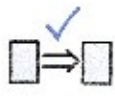

 korn. Det betyr at vi bare kan fø rundt 40%

 av egen befolkning.

 Lillestrøm MDG mener derfor at det er av avgjørende

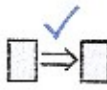

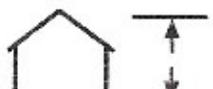

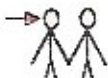
 betydning at eksisterende matjord vernes med tanke på

matsikkerheten for kommende generasjoner. I tråd med

nye nasjonale planer for matjord skal matjord ikke

omdisponeres, med unntak av formål med særlig høy

samfunns nytte. Vekst må ikke gå på bekostning av vern

av matjord og byggegrensene skal holdes der de

=
er i dag.

    =
I hele Lillestrøm kommune er det økende interesse for å

    + = **1**
kjøpe lokalprodusert mat og det er et voksende marked for

en mer

varierte

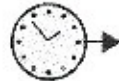

matproduksjon.

Lillestrøm

MDG

vil

fortsette å

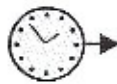
arbeide

for at

innbyggerne

skal

kunne

kjøpe

poteter,

grønnsaker,

frukt

og

bær

som

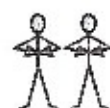
er

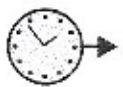
dyrket

lokalt.

Vi

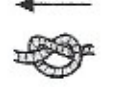
vil

øke

kunnskapen

knyttet

til

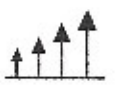
økologisk

matproduksjon

og

øke

forekomsten

av

økologisk

mat

i

kommunal

regi.

Matsikkerhet

og

bevissthet

om

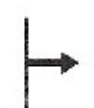
hvor

maten

kommer

fra

og

bevaring

av

den

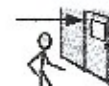
dyrebare

matjorda,

må

komme

høyt

opp på

prioriterings

lista

i

Lillestrøm

kommune.

Lillestrøm

MDG

vil:

Ha

en

nullvisjon

for

nedbygging

av

matjord.

Vi

vil

kun

gi

dispensasjon

fra

jordloven

dersom

den

samfunns

nyttige

gevinsten

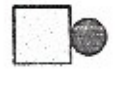
er

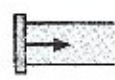
stor,

som

ved

etablering

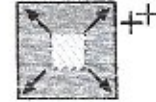
av

sykkelstier

og

utvidelser

av

jernbanen.

Grønn

grense

for

byen

og

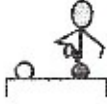

tettstedene

må

 trekkes
 innenfor
 dagens
 byggegrenser.

• Legge til
 rette
 for å
 gjenoppta
 frukt
- og

 grønnsak
 dyrking
 der
 det
= er mulig,
 slik
at dette
kan

 forsyne
1 et lokal
 marked.

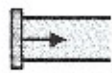
• Fremme
 urbant
 landbruk,
kort -
reist
mat,

 etablering
av skolehager
og og
parseller og
flere

 andels
 landbruk.

Støtte

etablering

av

REKO-ringer,

bondens

marked

eller

tilsvarende lokalmarkeder.

Arbeide

for å

øke

andelen

økologisk

mat

til

15

15%

i

kommunens

kjøkken

og

kantiner.

Støtte

1

et

større

innslag

av

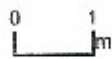
variert

+

og

små

skala

dyrehold

i

landbruket.

Jobbe

for

reduserte

klimagass

-

utslipp

fra

landbruket.

Forby

bruk

av

giftige

plantevernmidler,

+

og

arbeide

for

minimal

avhengighet

av

kunstgjødsel

i

landbruket.

• Sterkt oppmuntre grunneiere i Nordre Øyeren

 naturreservat til økologisk landbruk eller drift med redusert

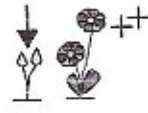

 bruk av kunstgjødsel.

• Stoppe høst - pløying i utsatte områder

 som gir avrenning til vassdrag.

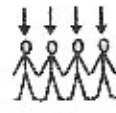

3. Naturvern, Friluftsliv og Folkehelse

1 - prinsipp for Lillestrøm MDG = erkjennelsen av

 at vår eksistens hviler på naturen, og at vi = er

1 en del av den. Biologisk mangfold skal beskyttes både for

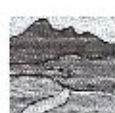

 sin egen verdi og for å opprettholde velfungerende økosystemer,

 som vi alle = er avhengige av.

 Uberørt natur og grønne områder = 1 en viktig kilde til

 glede, fysisk utfoldelse, stillhet, ettertenksomhet og inspirasjon.

 Vi vil arbeide for å verne om kommunens siste

 områder med villmarks preg, som ravinene, og for å bevare

 nærnatur områder for flest mulig.

 Lillestrøm kommune er en stor skogeier, og vi mener

 at kommunen som skogeier må forvalte skogen bærekraftig,

 gjennom skånsom avvirkning og sørge for at skogen binder mer

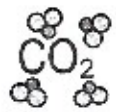

 CO2. Kommunen skal sørge for en bærekraftig

 vilt forvaltning + fiske forvaltning.

 Lillestrøm MDG vil:

• Verne om skog, myr, raviner, elve landskap

+ og andre arts rike biotoper. Både skog + og myr binder

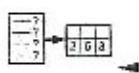
 CO2, + Lillestrøm kommune bør satse på økt karbonbinding

 gjennom for eksempel stimulanse av plante + og ung - skog.

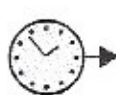
• Måsan ved Kjeller flyplass skal etableres som

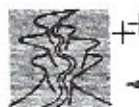
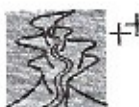
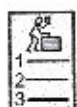
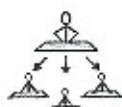
verne - område.

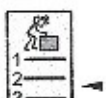
• Ravine - kartleggingen skal fullføres i hele

Lillestrøm kommune, og det skal utarbeides en

forvaltnings - plan for raviner. Ravinene skal kartfestes

i arealplanen som hensynssoner.

• Biologisk mangfold i skog, og annen antatt

verdifull

natur

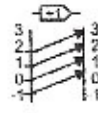
i

kommunen,

skal

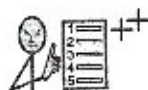
kartlegges.

• Ha

klare

retningslinjer

om

plukkhogst

og

bærekraftig

drift

i

skogbruket.

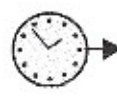
• Prioritere

at

demningene

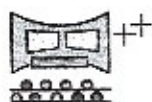
blir

oppretholdt

som

arenaer

for

friluftsliv

og

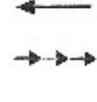
forskriftsmessig

reparert

og

vedlikeholdt.

• Sterkere

vern

av

marka

og

respekt

for

marka

-

grensa.

•

Verne

om

områder

for

rekreasjon

og

friluftsliv.

Vern

må

stå

sterkere

også

i

sentrale

strøk.

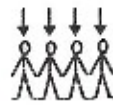
•

Arbeide

for at

alle

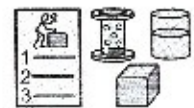
kommunens

skogområder

får

planstatus

som

friluftsliv

og

rekreasjons

-

område.

•

Prioritere

oppgradering

av

turstier

i

kommunen

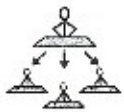

og at adkomsten til frilufts områdene tilrettelegges for sykkel,

  $3 \times 2 =$
ski eller gange.

•
Arbeide for et nytt og sammenhengende

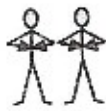

naturreservat på Leirelvsletta, med enkle og forståelige

grenser, som er større enn dagens vern av stillene.

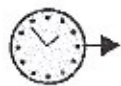
•
Ha overvåkning og god forvaltning av våre

naturreservater.

Vi

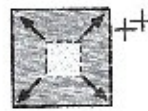
vil

gå

imot

utvidelser

av

motorisert

ferdsel

i

utmark,

og

ikke tillate

snøscooterkjøring,

ATV-kjøring

eller

vannscoter

bortsett fra

til

nyttebruk

etter

søknad.

Hindre

etablering

av

flyplass

ved

Krogstad,

og

støtte

nedlegging

av

Kjeller

flyplass

i

sin

nåværende

form.

• Styrke tiltak for rene vassdrag.

• Bevare vegetasjon langs strandsoner og

elvbredder.

• Jobbe for at det opprettes minst ett nytt

 verne område i kommunen.

•
Det skal utarbeides kommune - del - plan

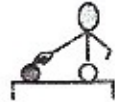

     = +
for natur - mangfold, som skal være forpliktende, og

kommunen skal ha nok ansatte med kompetanse om

natur -mangfold.

•
Lillestrøm kommune skal ha god kjennskap

 +   ++
til, og praktisere forskrift om fremmede arter.

•   = **1**
At rovdyr skal være en del av den norske

 +   -
faunaen, og at det iverksettes konflikt - dempende tiltak

i rovdyr forvaltningen. De store rovdyrene i Lillestrøm

    - + -
kommune skal sikres leve - områder og leve - dyktige

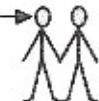

genetiske stammer.

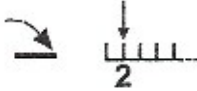
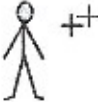

4. +
4. Skole og oppvekst

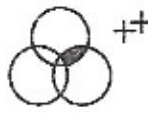

 +   = 1
Barnehagen og skolen skal være en plass for nysgjerrighet

+   →
og kunnskap der barn kan utvikle seg til skapende

     + →
mennesker med selvtillit, selvinnsikt, og vilje til å ta ansvar

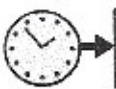

 +   +
for seg selv og sine omgivelser. De skal utvikle empati og

    + +
medfølelse for andre mennesker, kulturer og dyr, og lære

    +
om sammenhenger i natur og samfunn gjennom undring

+ - Lillestrøm Miljøpartiet De Grønne =
og egen - erfaringer. Lillestrøm Miljøpartiet De Grønne er

       +
opptatt av å ta tida tilbake for familiene og at

    =
barn skal få tid til å være barn.

Lillestrøm MDG vil:

• **2** -
Innføre 2 barnehage - opptak i året.

•   -
Arbeide for leke - ressurs i barnehagene.

 ⇒   **1** ⁺⁺

Dette innebærer at kommunen finansierer et par timers

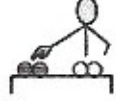

 -     ⁺⁺ ⁺⁺

ettermiddags - jobb for ungdomsskolegutter i barnehagene.

• "åpen" barnehage "-tilbudet" i kommunen.

 1   +

Dette er en viktig sosial og kulturell møteplass for de som

 =   **0**

ønsker å være hjemme med de minste barna. Ingen

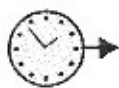
åpen barnehage skal legges ned som følge av

kommune - reformen.

Fortsette arbeidet med å oppmuntre kommunale

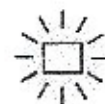
barnehager og skoler til å bli Grønt Flagg barnehager.

Arbeide for at det etableres barnehager med fokus

på natur og friluftsliv.

Bevare og prioritere etablering av nye

nær - barnehager.

Si nei til hel - dag -skole og til en

ytterligere institusjonalisering av barndom og oppvekst.

Fortsette arbeide med skolehager, det skal settes

av arealer og det skal tilbys kursing av ansatte i

barnehage, SFO og skole, samt tilrettelegge for mer grønn

undervisning i skoler og barnehager.

• Arbeide for ute - skole en dag i uka

 for alle trinn på barneskolen, og større vekt på

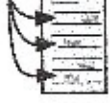

 undervisning i naturbruk, naturfag og friluftsliv.

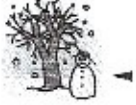
• Arbeide for gratis frukt i skolen og sunn mat

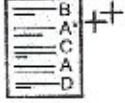

 i SFO og barnehage gjerne supplert med grønt/frukt

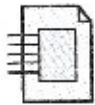

 fra egen skolehage / parsell.

• Styrke sykkel -undervisningen, jobbe for trygge

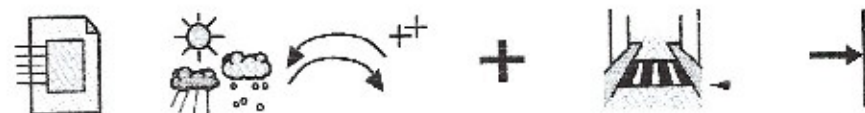
 gangveier og sykkelveier til skolene, og legge til rette for

 spark og ski om vinteren.

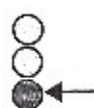
• Si nei til karakterer i barneskolen.

• Innføre en time fysisk aktivitet om dagen i

 grunnskolen.

Innføre "Klimaendringer og overgangen til

lav

-karbon

- samfunnet"

som

valgfag

i

ungdomsskolen

i

samarbeid

med

forskningsinstitusjonene

på

Kjeller

(IFE, NILU)

Sikre

lekeområder

og

"100-meters

skoger"

som

ikke

skal

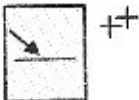

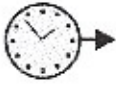

opparbeides

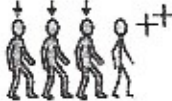
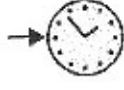

parkmessig.

• Arbeide for at det ved behov for

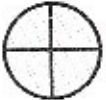

 videregående skoler eller linjer, så skal dette legges til

 Fetsund som mangler videregående skole i dag.

• At kommunen å ta inn lærlinger innen helsefag

 og andre relevante fag.

• Jobbe for at svømme tilbudet er like godt for

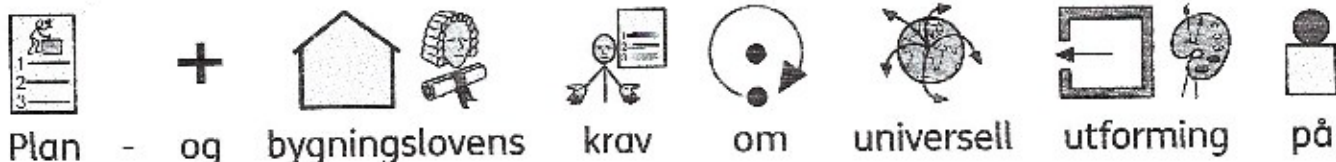
 skolebarn i hele kommunen.

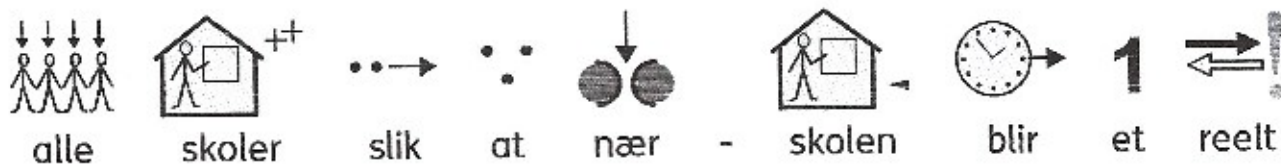
Kun 20% av grunnskoler er i dag universelt

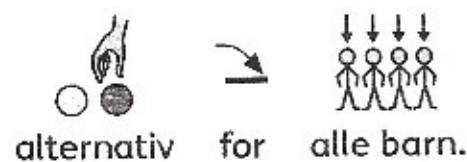
utformet. Vi vil arbeide for at kommunen følger opp

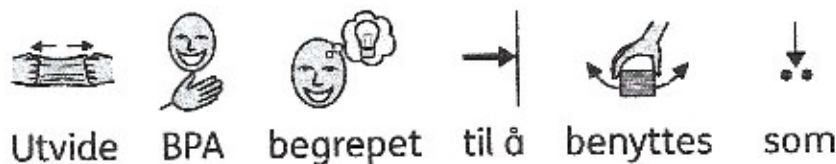
Plan - og bygningslovens krav om universell utforming på

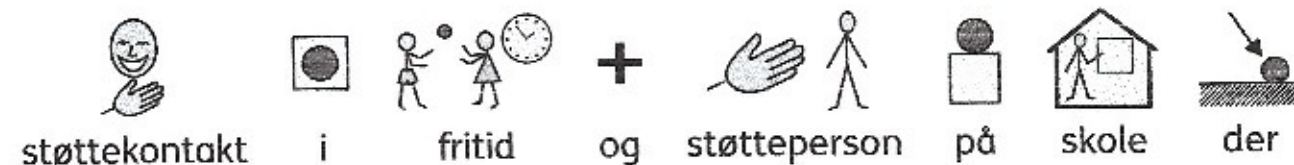
alle skoler slik at nær - skolen blir et reelt

alternativ for alle barn.

Utvide BPA begrepet til å benyttes som

støttekontakt i fritid og støtteperson på skole der

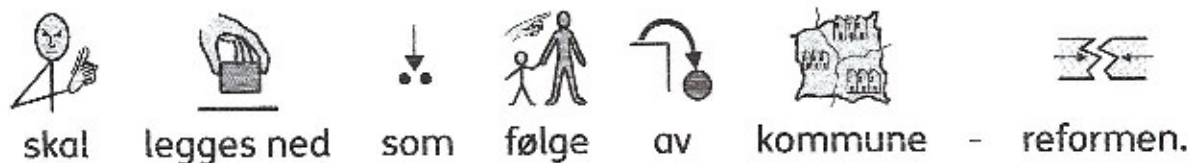
det er hensiktsmessig.

• At Haugtun , Vesterskaun og Sørum

barneskoler skal bestå. Ingen eksisterende nær - skoler

skal legges ned som følge av kommune - reformen.

• Lekearealene i skoler og barnehager skal

være av naturlige materialer, ikke plast - og gummi

dekker.

Skolepsykolog

eller

helsesykepleier

skal

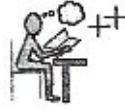
være

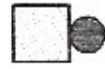
tilgjengelig

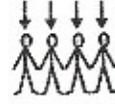
for

elever

ved

alle

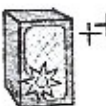

skoler.

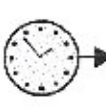

5.   +
5. Etisk handel og miljø - vennlig forbruk

Lillestrøm MDG ønsker å finne måter å ivareta folks

materielle behov, uten en forbruk - vekst som forurensar,

 +
ødelegger og bruker opp planeten vår. Vi må få

    +
produkter som varer lenger og som kan repareres. Lokalt

      +
vil vi oppmuntre til deling, gjenbruk og reparasjon

som ivaretar forbrukernes interesser. Vår materielle velstand

 kan ikke lenger bygge på "kjøp og kast".

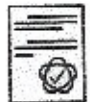
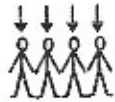

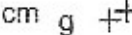

 Kommunalt vil vi innføre pris- og kvalitetskrav som

 sikrer menneskerettigheter og et godt miljø. Ett av skrittene

 er å knytte kommunen til allerede veldokumenterte og

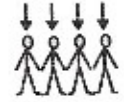

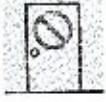
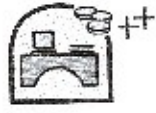
 anerkjente sertifisering programmer og merkeordninger.

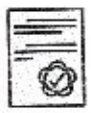
 Lillestrøm kommune skal ha som mål å

 miljø sertifisere alle sine kommunale driftsenheter,   enten

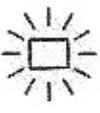

 som Miljøfyrtårn eller med andre sertifisering - ordninger som

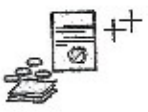
 ISO- sertifisering eller Grønt Flagg - sertifisering. Kommunen skal

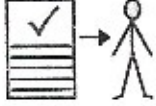

 legge til rette for og motivere alle andre private virksomheter

 i kommunen til miljø sertifisering.

 Lillestrøm MDG vil:

 Gå gjennom den nye kommunens investeringer

 med tanke på klimarisiko. Alle kommunens investeringer

 = +
skal være ansvarlige og bærekraftige.

• At Lillestrøm kommune skal miljø sertifisere sine

 cm g ++
m² kg
driftsenheter.

• At Lillestrøm kommune skal kjøpe strøm med

fornybar opprinnelses garanti.

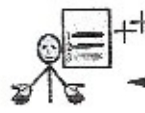
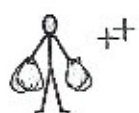
At Lillestrøm kommune skal ha

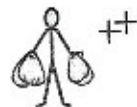
krav - spesifikasjonene for ISO- sertifisering, Miljøfyrtårn og

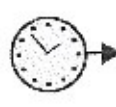
Svanemerket, med som anbud krav i sine offentlige

innkjøp. De samme kravene skal stilles i det

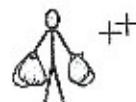

inter - kommunale innkjøps - samarbeidet.

1

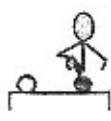
Lillestrøm kommune skal bli en

Fairtrade -kommune med retningslinjer for kommunale innkjøp.

•
At offentlige innkjøp av mat skal ha

miljøkrav som kort - reist, økologisk, miljø - vennlig

produksjon. Sammen med krav til dyre - velferd skal dette

  50
utgjøre minst 50% ved vekting av innkjøps - kriteriene.

•
Styrke kunnskapen og bevisstheten om å servere

bærekraftig, næringsrik og kjøtt - fri mat i kommunale

kantiner/kjøkken.

Stimulere

til

delingsøkonomi

gjennom

blant annet

som

videreutvikle

tiltak

som

verktøysbibliotek,

utlåns

boder,

bytte

ringer

og

reparasjonsverksteder.

ROAF

ROAF

må

utvide

spekteret

av

gjenbruks

ordninger.

ROAF

ROAF

må

opprette

hentedag

for

hage

-

avfall

i

sesongen.

6.

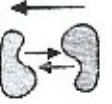
6. Samferdsel og utvikling av byen, tettstedene og

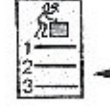
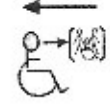
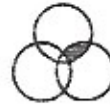
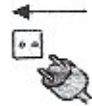
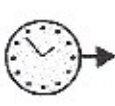
bygdene

Bærekraftig bosetting og bærekraftig transport er nært

sammen - flettet. Begge kan forbedres og effektiviseres hvis

de

blir

satt i

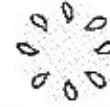
sammenheng

og

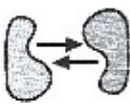
integrert

i

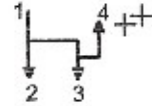
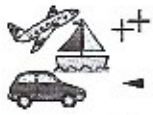
planleggingen.

Tilgang til høy - kvalitet bomiljø på attraktive steder

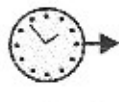
avhenger av transportsystemet, samtidig med at

transportsystemene former endringer, strukturer og tetthet i

bomiljøene som avgjør valg av transportformer.

3

Samferdsels - utviklingen skal oppfylle tre mål samtidig:

0

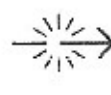
0

+

0

null karbon - utslipp, null forurensning og null

trafikk - skadde. All trafikkvekst må skje gjennom

3x2=

kollektivtransport, sykkel eller gange. Bilbruken må ned,

+

og riktig lokalisering av boliger, institusjoner, arbeidsplasser

+   ++ =   ++ som   minsker

og næringsvirksomheter er viktige tiltak som minsker

behovet for bilkjøring.

   !
Byrommet skal utnyttes mer effektivt. Gode

 - +
menneske - vennlige og demokratiske lokalsamfunn skal utvikles

  +
i levende og helse - fremmende retning. Utviklingen kan

    =
avhjelpes ved tiltaks - rettede avgifter. Lillestrøm skal

     -
gjenreises som Norges fremste sykkel - by. MDG vil